

Kaspar Fritz
Miljö- och hälsoskyddschef
08-560 39 1800 391 43
kaspar.fritz@ekero.se

PM_Verksamhetsberättelse_2013

Dnr 2004-93

Sammanfattning

Nämndens verksamhet 2013 gav ett överskott på 109 tkr. Nämndens mål har i många fall antingen uppnåtts eller har närapå uppnåtts. Projektet med att sanera enskilda avlopp har haft hög prioritet och har under året gett goda resultat. Aktiviteterna i verksamhetsplanen har överlag genomförts i planerad omfattning, inom några områden har målen i planen överträffats.

TOTALT	Utfall	Budget	Utfall	Avvik
<i>tkr</i>	2012	2013	2013	2013
Intäkter	2 659	2 770	2 750	-20
Kostnader	-5 244	-5 470	-5 341	129
Nettokostnad	-2 585	-2 700	-2 591	109
Förändring jämfört föregående år, tkr			6	
			, proc	0,2

Uppdrag och omfattning

Nämndens uppgift är att skydda miljön och människors hälsa mot skador och olägenheter samt verka för säkra livsmedel. Nämnden har till uppgift att övervaka efterlevnaden av lagstiftningen inom en rad områden och är till stor del en myndighetsnämnd. Verksamheten regleras främst genom miljöbalken och livsmedelslagen, men även av alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Nämnden ska även följa kommunens utveckling inom miljö- och hälsoskyddsområdet och utarbeta de förslag som behövs samt medverka i kommunens planering där Miljö- och hälsoskyddsfrågor eller andra frågor inom nämndens verksamhetsområde berörs.

Tillsyn bedrivs dels i förebyggande syfte genom rådgivning och deltagande i planering, dels i form av inspektioner, kontroller, provtagningar, mätningar och inventeringar.

Om bestämmelser överträds kan Miljönämnden åstadkomma rättelser genom att meddela förelägganden om åtgärder eller förbjuda viss verksamhet.

Förutom tillsyn prövar nämnden också ett stort antal ansökningar om tillstånd och anmälningar om att bedriva av olika typer av miljöfarlig eller hälsostörande verksamhet samt livsmedelsverksamheter. Dessutom hanteras klagomål från allmänheten gällande miljö- och hälsa samt livsmedel.

Nämndens myndighetsutövning gäller även för kommunens egna anläggningar och verksamheter som vatten- och avloppsverk, skolor, förskolor, äldreboenden, samlingslokaler, idrottsplatser, badplatser m.m.

Verksamhetsuppföljning

Nämnden har under året lagt extra resurser på sanering av bristfälliga enskilda avlopp. De insatser som gjordes under året och även under 2012 har resulterat i att totalt 53 äldre anläggningar har förbättrats under året, varav 45 stycken tidigare helt saknade annan rening än slamavskiljning. Tillsyn mot varv och marinor i syfte att minska spridningen av gifter från båtbottnfärger har fortsatt inom ramen för ett samverkansprojekt lett av Miljösamverkan Stockholms län. Tillsyn av frisörer med fokus på märkning av kemiska produkter och kontroll av eventuella förbjudna ämnen genomfördes under hösten. Inga allvarliga avvikelser noterades. Som ett resultat av de senaste årens arbete med rutiner för livsmedelskontrollen har under året större kraft kunnat läggas på kontrollarbetet vilket resulterat i att antalet utförda inspektioner och revisioner överträffat förväntningarna.

Sanering av bristfälliga avlopp och övriga åtgärder för att minska utsläpp av oönskade ämnen till Mälarens är i linje med fullmäktiges inriktningsbeslut för den kommunala verksamheten under mandatperioden.

Miljönämnden har beslutat om tjänstegarantier inom områdena registrering av livsmedelsanläggning, tillståndsansökan för värmepump samt ansökan om serveringstillstånd. Nämnden har inte mottagit några synpunkter som skulle indikera att garantierna inte uppfylls.

Måluppfyllelse

Ekerö kommuns verksamhetsmål

Mål 3 Service och bemötande

Ekerö kommuns invånare, företagare och andra intressenter ska uppleva en hög servicegrad och ett gott bemötande i sina kontakter med kommunen.

Nöjd Kund Index, NKI, inom nämndens verksamhetsområde hade ökat från 61 år 2011 till 73 i den undersökning som presenterades 2013. Undersökningen genomförs

vertannat år och riktar sig till företag i ett 50 tal kommuner. Flera av Miljö- och hälsoskyddskontorets medarbetare har gått kurser i kommunikation och bemötande som ordnas av Miljösamverkan Stockholms län. Arbetet med att förbättra information och tillgänglighet via kommunens hemsida pågår ständigt.

Mål 5 Hållbar utveckling

Kommunen ska verka för minskad klimatpåverkan genom effektivare energianvändning och transporter samt för att säkerställa att naturresurser, mark, vatten, natur- och kulturmiljövärden nyttjas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Ekerö kommun ska därför under mandatperioden minska klimatpåverkan genom effektivare energianvändning och transporter samt säkerställa att Mälaren och områden med höga natur- och rekreationsvärden nyttjas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Miljönämnden driver ett projekt för att minska utsläppen av fosfor till Mälaren genom sanering av gamla enskilda avloppsanläggningar. Fosforutsläppen till Mälaren har reducerats i och med att orenat avloppsutsläpp från 45 hushåll åtgärdades under 2013. Utsläppen från 555 hushåll (62,9 %) har åtgärdats sedan år 1997. Kontoret har tagit 52 prover på badvatten, samtliga var tjänliga. Miljö- och hälsoskyddskontoret använder miljöklassade elhybridbilar som tjänstefordon.

Nämndens egna mål

Miljönämnden antog mål för verksamheten i november 2011. Flera nya mål har tillkommit inom områden där mål tidigare saknades och mål som uppnåtts eller blivit inaktuella har utgått. Tidpunkten för när målen ska vara uppnådda varierar, för några är målåret 2020 och för dessa blir bedömningen av uppfyllelsen hittills låg. Flera av målen beskriver en önskad varaktig nivå utan slutdatum där uppfyllelsen kan komma att variera från år till år. Vissa av målen kvarstår i liknande formuleringar som tidigare. Nämndens 17 mål inom sex områden uppnår i 2013 genomsnittlig måluppfyllelse 1,9.

Bedömning:

1. Uppnått
2. Inte helt uppnått, är på väg
3. Ej uppnått men påbörjat
4. Ej uppnått/ej startat

Övergripande

- 80 % av de inkomna ärenden som tas upp i nämnden ska vara behandlade inom två månader från det att kompletta handlingar inlämnats. Resterande ärenden ska vara behandlade inom fyra månader om inte särskilda skäl föreligger.
Bedömning = 1. 85 % av nämndens ärenden har behandlats inom två månader. Ett remissärende tog längre tid än fyra månader, men i det fallet hade kontoret ombetts att avvakta behandlingen av ärendet.
- 90 % av inkomna delegationsärenden ska vara behandlade inom två veckor från det att kompletta handlingar inlämnats. Resterande ärenden ska vara behandlade inom två månader om inte särskilda skäl föreligger.
Bedömning = 1. 90 % av ärendena behandlades inom två veckor, ett ärende tog mer än två månader. Mediantiden var 3 dagar.
- 90 % av nämndens överklagade beslut står fast vid överprövning.
Bedömning = 2. Fyra överklagningsärenden har avgjorts under året, i tre av fallen har nämndens beslut fastställts. I 8 av de 10 senast avgjorda ärendena har nämndens beslut stått fast.
- NKI värden för nämndens verksamheter i SBAs undersökning ska öka kontinuerligt
Bedömning = 1 NKI värdet har ökat från 61 i 2011 års undersökning till 73 år 2013.
- Nöjd kund undersökning som även riktas till privatpersoner genomförs under mandatperioden.
Bedömning = 4 Avvaktar eventuellt gemensamt projekt inom ramen för miljösamverkan Stockholm

Miljöskydd

- Fosforutsläppen från enskilda avloppsanläggningar ska minska med 20 % från 2010 till 2020
Bedömning = 3. Utsläppen har minskat med 4,8 % från 2010 till 2013. Fortsatta insatser krävs för att målet ska nås.
- Senast år 2020 är alla orenade avloppsutsläpp från enskilda fastigheter sanerade med undantag av områden där utbyggnad av gemensamt VA-nät planeras.
Bedömning = 3. Under 2013 sanerades 45 fastigheter. Målet bedöms möjligt att nå med nuvarande takt.
- Utgående fosforhalt i det behandlade avloppsvattnet från samtliga avloppsanläggningar över 50 pe är högst 0,3 mg/ml, mätt över en treårsperiod.
Bedömning = 2. 59 % av anläggningarna klarar målet. 73 % av anläggningarna klarar nivån 0,5 mg/ml.

- Samtliga kontrollerade tillsynsobjekt kan uppvisa skriftlig dokumentation på att farligt avfall tas omhand på korrekt sätt.
Bedömning=1. Samtliga verksamheter som kontrollerats under 2013 uppfyllde kraven. Antalet kontrollerade verksamheter som hanterar farligt avfall är dock lågt sett till totala antalet objekt.

Hälsoskydd

- 100 % av badvattenproverna i kommunen är tjänliga.
Bedömning = 2. Ett av 51 tagna prov var ”tjänligt med anmärkning”. Omprovet som togs var tjänligt.
- Radonhalten i alla skolor och förskolor är högst 200 Bq/m³
Bedömning =2. En förskola har fått förhöjda värden efter ombyggnad. Åtgärder är planerade.
- År 2020 har alla bostäder och arbetslokaler en radonhalt som inte överstiger 200 Bq/m³.
Bedömning = 3. Målet blir mycket svårt att nå även om ytterligare åtgärder genomförs. Nya saneringsobjekt tillkommer i takt med att fler hus mäts. För närvarande finns 571 kända bostäder med halter över 200 Bq/m³. Andelen hus med höga halter har under de senaste fem åren minskat från 24,9 % av de då undersökta husen till 19,8, % av dem som undersökts idag.
- Samtliga skolor och förskolor har en dokumenterad och väl fungerande egenkontroll.
Bedömning = 2. 70 % av de besökta anläggningarna uppfyller kraven angående egenkontroll. 15 % av anläggningarna klarar kraven efter komplettering. 15 % av anläggningarna uppfyller inte kraven angående egenkontroll.

Livsmedel

- Samtliga livsmedelsanläggningar har dokumenterade rutiner som följs beträffande nedkylning, varmhållning och rengöring.
Bedömning = 2. 9 % av de kontrollerade anläggningarna hade anmärkningar på rutinerna inom något av dessa områden. 1,5 % hade anmärkningar på rutinerna inom alla tre områdena.
- Alla dricksvattenanläggningar ska ha fastställd provtagningsplan senast 1/1 2013
Bedömning = 1. Samtliga anläggningar har fastställd provtagningsplan.

Renhållning/nedskräpning

- Övergivna skrotbilar som är vrak och saknar värde ska forslas bort inom 1 månad från anmälan. *Ansvar för hantering av dessa ärenden överfördes till trafikplaneraren på Stadsarkitektkontoret fr.o.m. 1 juni 2012.*
Bedömning = Ej aktuellt

Alkohol, tobak, läkemedel

- 2013 har någon ansvarig från minst hälften av alla verksamheter med servering till allmänheten genomgått kursen ”ansvarsfull alkoholserving”.
Bedömning=2. Hittills har personal från 28 % av verksamheterna gått utbildningen.
- Riktlinjer för serveringstillstånd upprättas under 2012.
Bedömning=1. Miljönämnden fastställde riktlinjer vid första sammanträdet 2013.

	Bedömning	1	2	3	4
måluppfyllelse					
Övergripande ● 1,8					
85 % jämfört målet 80 % om att ärenden ska behandlas inom 2 månader	●	✓			
90 % jämfört 90 % av delegationsärenden ska vara behandlade inom 2 veckor	●	✓			
80 % jämfört med 90 % av nämndbeslut som överklagats till Länsstyrelsen står fast	●		✓		
NKI värden för nämndens verksamhet i SBA undersökning ska öka. Ökat från 61 till 73 åren 2011-2013	●	✓			
NKI-undersökning riktad till privatpersoner genomförs under mandatperioden	●				✓
Miljöskydd ● 2,2					
Fosforutsläppen från enskilda avloppsanläggningar ska minska med 20 % från 2010 till 2020	●			✓	
2020 alla orenade avloppsutsläpp från enskilda fastigheter sanerade (undantag plan gem VA-nät)	●			✓	
Utgående fosforhalt i det behandlade avloppsvattnet från samtliga avloppsanläggningar över 50 pe är högst 0,3 mg/ml, mätt över en treårsperiod.	●		✓		
Kontrollerade tillsynsobjekt kan uppvisa dokumentation på att farligt avfall tas omhand korrekt	●	✓			
Hälsoskydd ● 2,2					
Ett av årets badvattenprover hade en anmärkning.	●		✓		
Radonhalten i alla skolor och förskolor är högst 200 Bq/m ³	●		✓		
År 2020 har alla bostäder och arbetslokaler en radonhalt som inte överstiger 200 Bq/m ³	●			✓	
Samtliga skolor och förskolor har en dokumenterad och väl fungerande egenkontroll	●		✓		
Livsmedel ● 1,5					
Samtliga livsmedelsanläggningar har dokumenterade rutiner som följs	●		✓		
Alla dricksvattenanläggningar ska ha fastställd provtagningsplan senast 1.1.2013	●	✓			
Alkohol, tobak, läkemedel ● 1,5					
2013 minst 1/2av verksamheter med servering till allmänheten gått kursen ”ansvarsfull alkoholserving”.	●		✓		
Riktlinjer för serveringstillstånd upprättas under 2012	●	✓			

Verksamhetsmått

Det totala antalet inkommande ärenden ökade marginellt jämfört med året innan och hamnade något över förväntat. Ett praktikantarbete avseende latrinhantering genererade oväntat många anmälningar vilket ledde till att antalet beslut blev högre än förväntat. Antalet ansökningar om tillstånd för bergvärme sjönk drastiskt i början av året men återhämtade sig under andra halvan. Totalt blev det dock färre ansökningar än budgeterat. Vad gäller tillsynsverksamheten så kunde den planerade tillsynen i stort sett genomföras i enlighet med tillsynsplanen. Inom livsmedelskontrollen gjorde ändrade arbetssätt och förbättrade rutiner att fler inspektioner och revisioner genomfördes än planerat. Antalet hushåll som valde att mäta radon blev något lägre än förväntat.

Att antalet ansökningar om tillstånd för bergvärmepumpar blev färre än budget ledde till att intäkterna för dessa ärenden hamnade ca 90 tkr lägre än budget. Detta uppvägdes av ökade intäkter och minskade utgifter inom andra områden.

Årets resultat

Verksamheten gav ett överskott på 109 tkr. Personalkostnaderna blev nästan 250 tkr lägre än beräknat. Det var flera orsaker som bidrog till detta, som lägre kostnader i samband med föräldraledighet, tjänsteledighet och tillfälligt lägre personalomkostnader för vissa medarbetare. Samtidigt blev övriga kostnader för kontoret högre, det var framför allt kurs- och konferenskostnader samt inköp av it utrustning som blev högre än förväntat. Ett skäl till detta var nya direktiv under året vilket medförde att vissa planerade kostnader bokfördes som övriga kostnader istället för som investering. Intäkterna blev totalt sett och inom varje område i stort sett i nivå med budget.

Enligt KFS 07:1, § 16, ska varje nämnd i sin verksamhetsberättelse lämna uppgift om årets totala kostnader för ersättningar till förtroendevalda.

(tkr)	Utfall 2013	Budget 2013	Avvik
Ersättningar till förtroendevald	-254	-288	34
Övriga kostnader nämnden *)	-35	-52	17
Summa:	-289	-340	51

Investeringar

Investeringar 2013 tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Maskiner			0
Inventarier	16	50	34
Administrativ IT	7		-7
Byggnadsinventarier			0
Bilar, transportmedel			0
Konst			0
Telekommunikation			0
Summa	23	50	27

Investeringar har gjorts i datorer och kontorsmöbler för att förbättra effektiviteten och arbetsmiljön på Miljö- och hälsoskyddskontoret. Siffrorna avser första halvåret. Nya direktiv under året medförde att inköp under andra halvåret inte bokförts som investering.

Framtid

Behovet av åtgärder för att sanera dåliga enskilda avloppsanläggningar är fortsatt stort men förutsättningarna är goda för att långsiktigt bedriva arbetet för att uppnå uppställda mål i och med fullmäktiges budgetbeslut samt beslutad taxehöjning.

Bygget av Förbifart Stockholm kommer innebära utökade arbetsuppgifter för nämnden. I dagsläget bedöms bygget kunna starta tidigast under 2015, möjligen kan förberedande arbeten inledas under 2014. Den pågående prövningen i Mark- och miljödomstolen kommer att ta resurser i anspråk under 2014, likaså samråd med Länsstyrelsen och Trafikverket om kontrollprogram samt om fördelningen av tillsynsansvaret.

Införandet av ett nytt kontaktcenter, ”Ekerö Direkt” under 2014 kommer att innebära någon form av omorganisation på kontoret. Eftersom det i dagsläget inte är klart hur detta kommer att se ut är det svårt att bedöma påverkan på verksamheten. Det finns en risk det, åtminstone på kort sikt innebär ökade administrativa uppgifter för inspektörer som kan ta tid från tillsynsarbetet. Övergången till digital nämndhantering i slutet av året kan innebära ett byte av verksamhetssystem. Ett sådant byte kan medföra ett stort behov av administrativt arbete. Under året kommer också introduktion av nya medarbetare och överlämning i samband med pensionsavgångar kräva resurser. De resurser som behöver avsättas för varje introduktion innebär erfarenhetsmässigt en tillfällig minskning av effektiviteten.

Sammantaget bedöms möjligheten att klara nämndens budget som goda den närmaste tiden, men kommande förändringar inom och utom den kommunala verksamheten riskerar att tillfälligt medföra en något lägre effektivitet.

Bilagor:

Bilaga 1: Ekonomisk sammanställning

Bilaga 2: Verksamhetsmåt

Bilaga 1 – Ekonomisk sammanställning Utfall och resultat år 2013: Miljönämnden

tkr	Utfall 2012 netto	Budget helår			Utfall helår			Avvikelse netto
		Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	
TOTALT	-2 585	2 770	-5 470	-2 700	2 750	-5 341	-2 591	109
Nämnden	-267		-340	-340		-289	-289	51
Personalkostnader	-240		-288	-288		-254	-254	34
Övrigt	-27		-52	-52		-35	-35	17
Kontoret	-4 905		-5 055	-5 055	19	-4 990	-4 971	84
Personalkostnader	-4 455		-4 705	-4 705		-4 460	-4 460	245
Övriga kostnader	-450		-350	-350	19	-530	-511	-161
Miljöskydd	1 156	1 290	-20	1 270	1 278	4	1 282	12
Hälsoskydd	534	570	-30	540	581	-53	528	-12
Livsmedelskontroll	696	715	-20	695	698	-13	685	-10
Alkohol tillsyn m.m.	201	195	-5	190	174		174	-16

Bilaga 2 – Verksamhetsmått Verksamhetsstatistik och nyckeltal

Avvik (+) fler än budget (-) färre än budget	Avvik	Budget	2013	2012	2011	2010	2009
Inkommande ärenden	15	750	765	647	824	711	803
Nämndbeslut	-4	80	76	56	73	73	58
Delegationsbeslut	37	620	657	776	633	477	662
Summa beslut	33	700	733	832	706	550	720
Miljö tillsyn							
Prövning s k C-verksamheter	-1	10	9	7	10	6	7
Insp miljöstörande verksamheter	5	80	85	82	118	78	92
Tillståndsprövning enskilda avlopp	-3	100	97	71	74	54	73
Sanerade enskilda avlopp	-5	50	45	11	23	19	22
Tillståndsprövning värmepumpar	-26	110	84	101	156	121	114
Köldmediekontroll	2	50	52	50	52	56	57
Hälsoskyddstillsyn							
Insp hälsoskyddsobjekt	-2	60	58	41	56	43	47
Radonmätningar	-45	175	130	127	366	207	162
Sanerade radonhus	-5	35	30	35	45	31	26
Livsmedelskontroll							
Inspektioner	32	124	156	122	125	118	128
Tillstånd/registrering	-1	25	24	25	32	29	59
Serveringstillstånd							
Prövning ansökningar	0	20	20	15	18	11	
Alkohol tillsyn, inspektioner	-10	30	20	28	30	19	